

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Éves évre 150.— L., félévre 85.— L.

Külföldre egész évre 250.— L.

Egyes szám ára 4.— L.

FŐSZERKESZTŐ:
GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

CLUJ,

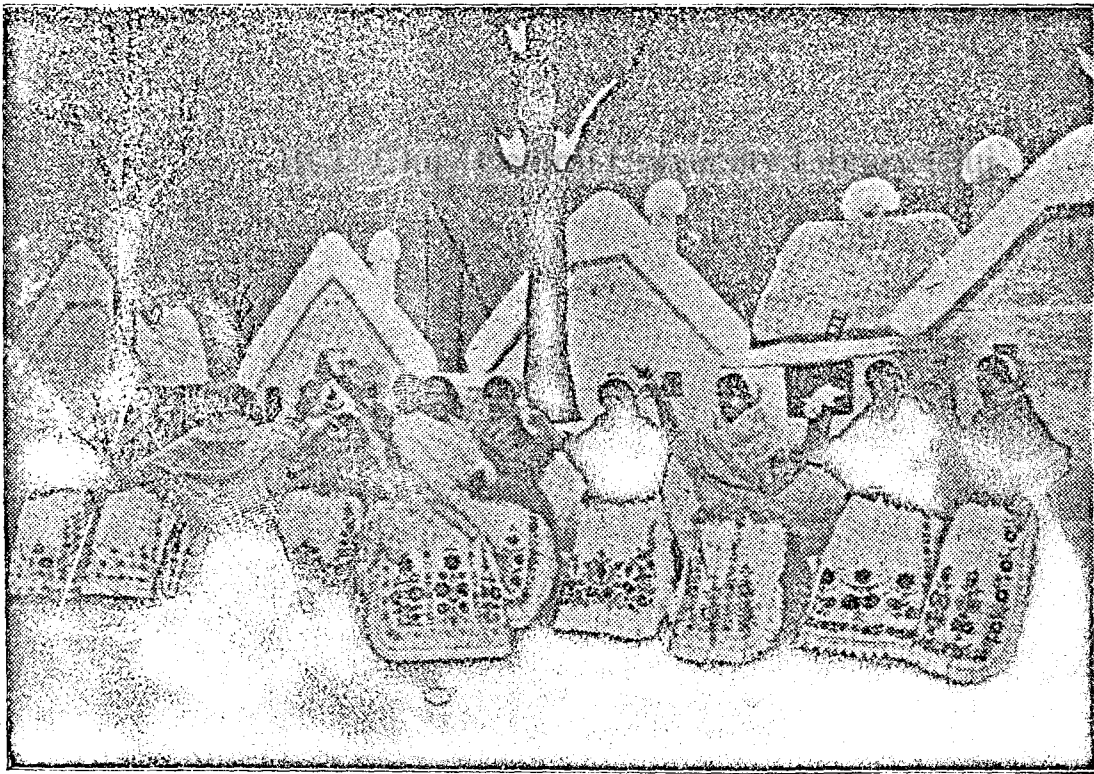
Sirada Baron L. Pop 5. szám.

Megjelenik minden szombat.

Az ünnep főékecségei.

Elelmes országok és városok mindent elkövetnek, hogy minél több külföldi ember látogassa meg őket. Az idegenforgalomnak ugyanis nagy hasznát látja a lakosság. A mezőgazdák haszna abban van, hogy a külföldi látogatók sok terményt elfogyasztanak, bornak, kenyérnek,

tása alkalmával, mert az utas ember — otthonától távol — sok olyan dolgot kénytelen megvásárolni, aminek szükségét látja. És a szórakozóhelyeket is szívesen felkeresi tele tárcával. De az idegenforgalomból nagy haszna van az államnak is a vasut és posta bevételei révén.

Gyöngyösbokréta: asszonyok tánca.

gyümölcsnek a javát használják el jó áron. Az országos sok megrendelést kap az idegenforgalom révén. Szállodák, vendéglők, utak épülnek, kocsik, autók, hajók járnak-kelnek az idegenforgalom lebonyolítására, az ilyen uton kereső emberek pedig tovább forgatják a pénzt építkezésekre, berendezésekre. A kereskedőknek meggyőzően aratása van az idegenek tömeges látoga-

Érthető tehát, hogy az országok és városok gazdasági ügyeinek intézői különbnél külön tervekkel főznek ki az idegenek érdeklődésének főkeltésére és kielégítésére. Ezen a téren Magyarország illetőleg Budapest is nagy lépésekkel haladt előre az utóbbi időben. Az ország természeti szépségeit, különösen Budapest gyönyörű fekvését mutatják be elsősorban a külföldieknek,

de kedvét tudják lelteni a magyar föld pompás adományaival, a tokaji borral és kecskeméti barack-pálinkával éppen úgy, mint a legremekebb gyümölcsökkel. És ezek mellett a lelket is tudják szórakoztatni, gyönyörködtetni. A magyar mult művészi emlékeiben a színházak nagyszerű előadásaiban az is megtalálja a magáét, aki nemcsak testét akarja táplálni a magyar föld áldásaival.

Az idegenforgalom érdekében mostanság a falusi magyar nép is megteszi a magáét. A matyók és palócok páratlan szépségű népviseletüket mutatják meg azoknak az idegeneknek, akik Budapestről Mezőkövesd vidékére kirándulásokat tesznek. A hortobágyi és bugaci puszták csikósai és gulyásai a régi pásztorélet érdekes szokásait vonultatják föl látogatóiknak.

De mostanság Szent-István napján Budapestre is fölvonulnak a jól megszervezett falusi társaságok és színházakban, látványos helyeken bemutatják viseletüket, éneküket, táncaikat, lakodalmi és keresztelői szokásaikat. *Gyöngyösbokrétá*-nak nevezik az ilyen társaságokat. A szentistvánnapi fényes ünnepek legérdekesebb látványosai a különféle vidékekről fölgyülekezett gyöngyösbokréták.

De az a megbecsülés, amelyben a falu szépségei a falu határain kívül részesülnek, arra ösztönzik a magyar népet, hogy odahaza is több figyelemmel és megbecsüléssel tekintsen életének nemes, szép, hagyományaira. Ma már szerte az országban mindenütt gyöngyösbokréták alakulnak, amelyek fölkarolják és ápolják az illető falu életének eredeti szép ruházódását, énekeit, táncait, ünnepi szokásait.

Gyöngyösbokréta: fonóban.

Amikor ezt most fölemlégetjük, egyttal olvasóink emlékezetébe idézzük azt a sok biztatást, amit az erdélyi magyar falvak szépségeinek megtartására a „Magyar Nép“ hasábjain adtunk. Erdélynek is vannak virágos kertjei s bár nem tudunk a nagyvilág számára bokrétát költi belőlük, a magunk örömeire és büszkeségére művelnünk és ápolnunk kell ezeket a kerteket.

Azokban a városokban, amelyek súlyt helyeznek az idegenforgalom fejlesztésére, egyes szép részleteket, hegycsúcsokat, parkokat, épületeket, szobrokat, éjjel is villanyfényvel árasztanak el. Képünk a budapesti parlamenti épületet ábrázolja éjjeli megvilágításban.

Milyen volt tanítóink nyári pihenője?

Sokszor olvastunk tanítóink vizsgáiról, tanfolyamáról. Most újra a vizsga réme fenyegette a tanítóságot, pedig a közoktatási miniszter határozottan kijelentette, hogy vizsgát többet nem rendel el. Csak tanfolyam lesz, hogy a tanítók és tanárok fejlesszék nyelvtudásukat. Mert ez volt a hiba: nem tudnak „perfekt“-ül (hibátlanul) a tanerők. A „perfekt“ szó tág és szűk fogalom. Az Okiráltságban határozottan állítják az erdélyi románokról, hogy nem „perfekt“-ek a román beszédben... Hogy lehet ilyen körülmények között egy született magyar perfekt román?

Dehát milyen is a tanfolyam?

Kik annak hallgatói? Részben azok, akik a tavalyi törvénytelen vizsgán megbuktak, részben akik vizsgán sem voltak, mert nem hívták, részben, akik jó jegyzőkönyvek mellett is részt vettek tanfolyamon. Mindezek tehát felszólítást kapnak. Öt-, hat-hétszáz kilométert tesznek meg. Némelyek még többet. Mikor azt hiszik, hogy a hosszú, fárasztó út után fedél alá juthatnak, elutasítják vagy várakozni hagyják őket.

Végre, valahogy elrendeződött a lakás. De most nem voltak előadó tanárok. Mikor tanulni kellett volna, négy napon át — tétlen várakozással telt az idő. Hanem azután a hallgatóság nyakába zúditották az egész anyagot.

Magasan szárnyaló irodalomtörténeti méltatások, gazdaságpolitikai, földtani-földrajz, oknyomozó történelem, jogászalkotmánytan, lélektan, mind, mind előadási és nem beszélgetési formában. Akik tényleg perfektül tudtak (mert ilyenek is voltak) azok tudtak felelni, illetve: előadni. Mert azt kívánták: „Hogyan adja kérem elő ezt az anyagot az elemi iskolában?”

A szerencsétlen hallgató, (tanár vagy tanító) hallgatott, vagy valamit beszélt, ha tudott. Végül akadt egy bátor, aki megmondta, hogy ilyen módon mi nem adunk elő, mert pl. az alkotmánytant magyarul tanítjuk. A tulajdonképeni nyelvtan-tanulás sem volt egyéb annál a törekvésnél, hogy kimutassák arról aki tudott, hogy tulajdonképen semmit sem tud s azt, aki nem tudott, alaposan megkínózzák és kigunyolják. A gúnynev osztogatás egy paptanárnak kedveno szokása volt.

Vizsga nem volt, de vizsgáztatás igen. Három napon keresztül, négyes, ötös csoportok

izzadtak az igazgatói irodában a személyenkint külön-külön kapott írásbeli, történelmi és földrajzi tételek kidolgozásában. Hegy és vízrajzi térképet rajzolni emlékezetből... Fehérhaju, hajlotthátu idős tanítók szivdobogva állottak az ajtó előtt a sötét folyosón. Ott bent dül el a bizonytalan jövőjük...

Volt nyilvános írásbeli is. Tizenkettő után, zugó, kifáradt aggyal, korgó, éhes gyomorral nehéz írásbeli tételt kidolgozni. — Románnak született tanítókat is próbára tesz az ilyen feladat. Háromnegyedóráig folyt a kínos munka. Egyik napról a másikra öt nehéz román olvasmány tartalmát megtanulni, elmondani sem kisebbségi tanítónak való munka... Idős tanítók gondterhelten, segítség nélkül jártak fel s alá a kavicsos udvaron tanulva, hogy másnap 2—3 helytelen hangsúlyozás miatt visszautasítsák feleleteiket.

Idegroncsolás és nem tanítás volt ez. Egy valaki az órán ki is fakadt, megeléglve a sok gúnyt és a „nebunit“ elnevezést. Szóvá tette a rohanó tanítási módot a nyelvtanban. Az órák utáni elkeseredett kifakadásokat elvetemült, kegyet hajhászó besugók továbbították illetékes fülekhez.

A szellemi erőket próbára tevő gyötrelmezhez hozzájárult a testi elgyengülés és betegség. Sokszor egész kórterem képét mutatta az egyetlen tartózkodási hely, a hálóterem. Itt 38—40 fokos lázban fetrengtek görcsös fájdalmakban a betegek. Az éghajlat forrósága, a rossz ivóvíz is mind hozzájárult a szellemi kimerültséghez.

Az ember a szükségben, bajban sem áll egyedül. Isten a nehéz megpróbáltatások között is velünk van. Vasárnaponként összegyűltek a hallgatók, hogy istentiszteletet tartsanak. Volt közöttük felszentelt paptanító, lévita, karnagy, kántor, énekes. Felharsant a szép itthoni magyar ének a messzi idegenben. Felüdült a megkínzott lélek. Könnyek peregtek le az arcokon.

Egy katolikus templomban már 23 éve nem csendült föl magyar ének — pedig több magyar püspök is hozzájárult az építéshez és magyar iskola is volt a templom mellett 1912-ben. Az evangélikus templomban gyűlt össze a három protestáns hitvallás híve, hogy innen aztán a katolikus templomban levő kollégák istentiszteletére menjenek.

Az evangélikus templomban panaszos, fájdalmas ének szállott fel az Urhoz: „Hatalmas Ur, mért látogatsz?” A szónok maga is a meghatottságtól elfulladva, alig tudta beszédét befejezni. De az ima erősít és az ének magával ragad: „Tebenned biztunk” röppen fel a bizalom hangja, hogy aztán megerősöd-hessenek a szívek abban a tudatban, hogy: „...Erős várunk nekünk az Isten!” — Meg-jelent a tanítók előtt képzeletben az otthoni templom, a falu, az otthonhagyott család és

Ti kedves magyar testvéreim; akikért itt is felhangzott az ima. A tanéven keresztül küzdő, szenvedő, dolgozó tanítók pihenőidejét elvették, lélektörő módon meggyötörték... A Te kedves kötelességed a hozzátok vissza-tért tanítót nagyobb szeretettel körülvenni, mellette állani, elfeledtetni vele a gondokat, a kiállott gyötrelmeket, hogy testben, lélekben felüdülve dolgozhasson érerted, gyermekeidért és egy jobb jövőért!

Külföld

A háboru küszöbén. Párizsban megtartották Anglia, Olaszország és Franciaország kiküldöttei a három-hatalmi értekezletet az abessziniai kérdés megoldására, azonban minden eredmény nélkül. Az eredménytelenséget a kibocsátott hivatalos jelentés is elismeri, a hírlapi közleményekből pedig kitűnik, hogy a megoldás elmaradása Olaszország hajthatatlansága miatt történt. Most már csak a Népszövetség szeptember negyedikére kitűzött tanácsulése van hátra. Nem valószínű azonban az előzmények után, hogy ez a tanácsülés el tudja háritani a háborut, hiszen Olaszország fokozott erővel folytatja előkészületeit és Mussolini a nápolyi csapatok elindítása előtt tartott beszédében azt az elszánt kijelentést tette, hogy semmi sem akadályozhatja meg Olaszországot azon az uton, amely az olasz világbirodalomhoz vezet. Ezzel Olaszország kifejezte, hogy Abessziniát olasz gyarmattá kívánja alakítani. Ilyen körülmények között a béke megővését lehetetlennek kell tartani, bár Anglia s különösen az angol király, de Franciaország is még folyton dolgozik a háboru elhárításán. Ha azonban ez nem sikerülne, nem lehetetlen, hogy Anglia nyiltan

szembeszáll az olasz törekvésekkel s ez nem csak a Népszövetség felborulására vezethet, de Európára kiterjedő háborut is idézhet elő. Franciaországban éppen attól tartanak s a francia államférfiak minden erejükkel arra törekcsenek, hogy legalább Európától háritsák el a háboru veszedelmét. Anglia viszont Amerikát kívánja saját oldalára vonni az Abesszin kérdésben, Japán pedig máris nyiltan támogatja Abessziniát. Így hát a világpolitikai helyzet épen olyan feszült, mint volt 1914-ben és újabb világháborutól kell tartani.

Uj német találmány. Természetesen hadi találmány: egy rendkívül gyors s ezért egyéb szerkezetében gyenge hadihajó, amely szakértők véleménye szerint nagy sikerrel léphet küzdelembe a legnagyobb s legerősebb hadihajókkal. Gyengébb szerkezete azonban nagy hátránya. Ezt mutatja az a név is, amelyen a német hadihajók személyzete emlegeti: „öngyilkosok hajói”. Ugy érzik, kevés reménye marad élete megtartásához annak, aki ilyen hajón szolgál, ha a hajó el is tudja érni célját az ellenséggel szemben.

Szent István ünnepe. Augusztus huszadikán az eddigieknél is nagyobb fényvel ünnepelték meg Budapesten az első magyar király emlékét. Az ünnepségeken

az egyházi és világi hatóságokcn kívül zarándokok nagy tömege és sok külföldi vendég vett részt, akik bizonyára magasztos érzésekkel távoztak a magyar fővárosból.

A dunai szövetség. Olaszország nagyon sürgeti a dunai államok régóta tervezett megállapodásának megkötését, mert attól tart — még pedig joggal, — hogy abessziniai lekötöttsége idején Németország végrehajthatja Ausztria átcsatolását. A mai helyzetben kevés a reménység arra, hogy az említett megállapodást meg lehessen teremteni s így Ausztria függetlenségének megővása komolyan lehet európai háboru oka, mert a kisantant nem fogja tétlenül nézni Ausztria német megszállását.

Zsidók a német hadseregben. Mikor Németország felállította rendes hadseregét, a zsidókat felmentették a katonai szolgálat alól. Ezt a zsidóellenes rendelkezést most megváltoztatták s megengedték a zsidók besorozását, önkéntes jelentkezés alapján. Lehet, hogy ez a rendelkezés a német zsidóellenes politika enyhülését jelenti, de ezt — legalább az eddigi eljárás mellett — alig tartjuk valószínűnek.

Terjesszük a
Magyar Nép“-et

Dr. Boros György unitárius püspök székelyföldi utja.

Az unitáriusok fáradhatatlan püspöke alig került haza székelyföldi utjáról, s ismét visszahívták oda, hogy Chinusban templomot szenteljen. Ezt az utját a szeretet diadalutjának lehetne nevezni, látva azt a ragaszkodást, lelkesedést, mely utját kísérte. Aug. 10-én szombaton érkezett meg a Taureni-állomásra kíséretével, hol az egyházközség lelkésze és kiküldöttjei fogadták. Chinus falujáig, a több mint 14 kilométer utat kocsin tette meg. Arbatenin székely lovas bandérium érkezett elébe. Festői látvány volt az izmos székely legényektől körülfogott püspöki fogat, amint lassu tempóban haladt fölfelé a Chinusu hegy szerpentin útján, melyen túl a Homorod kanyargós medrében siet tovább. Valenin a református lelkész és kedves felesége üdvözlő beszéde hangzott el, a hegytetőn a politikai község kiküldöttje fejezte ki jókívánatait, a községben az egyházközség tolmácsolta meleg szeretetét diszkapuja alatt. Az üdvözlőkre a főpásztor kedvességgel, melegséggel, komolysággal és elismeréssel válaszolt. A 60 ezer lei értékben egészen újjáalakított templom felszentelése 11-én vasárnap délután folyt le. A templomi imát és beszédet Utó Lajos I. G. Duca-i lelkész tartotta, utána a püspöki beszéd következett. Minden szava a szeretet megnyilatkozása volt. A hírek arcának nyugodt, kielégült vonása a hűséggel végzett munka öntudatos beismerését mutatta, a szemek hálás tekintete régi óhaj

teljesülését magyarázta, s egész gyülekezeten végigmelegült egy boldog érzés, melyet a püspök jelenléte váltott ki. Ünnepi hangulat ömlött végig a templomi gyülekezeten, amit megérteni csak az tud, kinek volt része már hasonló munka keresztülvitelében.

Sándor Gergely nyugalmazott lelkész kedvesen emlékezett vissza az egyházközségben eltöltött 17 év történetére, míg Kőváry, Jakab helybeli lelkész — kinek szorgalmát s a templom rendbeszedése körüli ténykedéseit szavakkal méltatni nehéz volna, — adta elő annak az odaadó, lelkes, minden fáradságot félretevő nemes törekvésnek sikerét, mely létrehozta az aznapi ünnepélyt. Az urvacsorosztást Balázs András esperes vezette le.

A főpásztor e látogatásával is tanujelét adta annak, hogy székely népe boldogságának érdekében mindent megtesz, s hivei küzdelmei iránt elismerését nyilvánítani el nem mulasztja.

Chinusuból a püspök I. G. Ducára utazott, hol meglátogatta a női gazdasági tanfolyam növendékeit. Itt a helyi intelligencia banketten fejezte ki őszinte vonzalmát Főpásztora iránt, szerdán este az egyházközség a templomban vallásos estélyt rendezett, s a község itt fogadta a püspök üdvözlését, s nyerte el a Főpásztor áldását.

Csütörtökön délben utazott vissza székelyére.

U.

Belpolitikai hírek

Módosították a szenátusban megszavazott közigazgatási törvényjavaslatot. Közöltük, hogy a parlament ülészakájának bezárása előtt a szenátus megszavazta az új, közigazgatási törvényjavaslatot. Arról is irtunk, hogy a magyar szenátorok tiltakoztak a javaslatnak kisebb-ségeket sértő szakaszai ellen. Most Luca, belügyi alminiszter újból megszövegezte a közigazgatási törvényjavaslatot, amely a szenátus által már megszavazott

szövegtől némileg különbözik, úgy hogy a javaslat megegyezzen a szenátus elé is kerül. Megállapították a helyi és központi felülvizsgáló (revíziós) bizottságok új szervezeti szabályait is. Mint jelentettük a törvényjavaslat igen súlyos kisebbség-ellenes szakaszokat tartalmaz, olyanokat is, amelyek a békeszerződésbe ütköznek. A félhivatalos jelentésben nicsen szó arról, hogy e sérelmes szakaszokon történt-e valami változás?

Novemberben kezd meg munkáját a parlament. A parlament legközelebbi ülészaka novem-

berben kezdődik. Az ülészakát öt hónapig fog tartani. Hir szerint a parlament megnyitása előtt a kormányt teljesen át-szervezik.

Belső béke a liberális pártban — ellenségeskedés a pártok között. A liberális párt elnöke Bratianu Dinu falusi birtokán vendégül látta a kormány elnökét és a minisztereket. Ebből azt következtetik, hogy a liberális párt kebelében helyreállott a béke. A párt elnöke és a kormány között ugyanis utóbbi időben mind gyakoribbakká váltak a surlódások. Minden va-

lőszinűség szerint a kormány helyzetének megszilárdulása, amiről már lapunk előző számában hírt adtunk, összefüggésben áll azzal, hogy a liberális párt kebelében helyreállott a belső béke.

Ezzel szemben úgy látszik, hogy az ellenzéki pártok mind jobban elhidegülnek a kormányzó párttól. Különösen a román nemzeti párt nyilatkozik ellenséges hangon a kormányról. A nyilatkozatok azonban nem egészen önzellenek, mert mindeniknek az a vége, hogy a román nemzeti párt hajlandó átvenni az ország kormányzását. A többi pártok vezérei is mind hevesebben támadják a kormány ténykedéseit. A Constanta-i királyi nyilatkozat óta azonban a kormány helyzete sokat javult és a belpolitikai válság hullámai egyelőre elsimultnak tekinthetők.

A miniszterelnök meglátogatta Mária anyakirálynőt. Tatarescu miniszterelnök Braşovból látogatást tett a közelben nyaraló Mária anyakirálynőnél. A látogatás magánjellegű volt, azonban kétségtelen jele annak, hogy a jelenlegi kormány-elnök a királyi udvarnál szilárdan tartja helyzetét.

Ujabb vádlottak a Skoda ügyben. Közelebbről Timisoaran meghalt Draganescu ezredes, aki a Skoda-féle fegyverszállítási szerződés megkötésekor tüzéségi előadó volt. Az elhunyt ezredes lakásán házkutatást tartottak. Ez alkalommal sok érdekes, új adat került a hatóságok kezébe. Megállapították, hogy minden valószínűség szerint az ezredes is a Skoda-féle ügyvel szerezte hatalmas vagyonát. A szerződés megkötése után ugyanis, az azelőtt teljesen szegény ezredes fényes palotát vásárolt és fényűző életet élt.

Az ezredesnél lefoglalt levelezés alapján több előkelő állású ember fog a vádlottak padjára kerülni. A hatóságok most azt vizsgálják, hogy vajon az ezredes halála nem volt-e erőszakos? A megállapított halál-ok ugyanis orvosi szakértők szerint vitatható. Bucuresti-i ujságok szerint a Skoda-féle ügyben most kezdünk tisztán látni és újabb meglepetések várhatók.

Feloszlatták a Silistra-i diák kongresszust. A Dobrudgea-i román főiskolai hallgatók kongresszust tartottak Silistra városában. A diákok olyan botrányosan viselkedtek, hogy a megyefőnök jelentést küldött a belügyminisztériumnak, azzal a kéréssel, hogy a diákkongresszust oszlassa fel. A belügyminiszter táviratilag beszüntette a diákok gyűlését. A diákok erre szálláshelyükön, amely egy iskola épületében volt, eltorlaszolták magukat és nem akartak távozni a városból. Végül is a hatóságok karhatalom igénybevételével teremtettek rendet.

HÍRTEK

Mit kell tudni a beiratásról?

A szeptemberi beiratásokkal kapcsolatosan a szülők figyelmét felhívjuk a következőkre:

1. Minden szülő oda írta gyermekét, ahová ő maga akarja. A felekezeti iskolába beírt gyermekek szülei szeptember 1—10. között a kerületükben levő állami iskola igazgatójánál tartoznak írásos nyilatkozatban bejelenteni azt, hogy melyik felekezeti iskolába óhajtják beírni gyermeküket? A felekezeti iskola igazgatója a beiratás megtörténtét a nyilatkozatban igazolja. E nyilatkozat a Közokt. Minisztérium 126.703—1929. sz. rendelete alapján bélyegmentes.

2. Felekezeti iskoláink igazgatói arra kéri a szülőket, hogy szept. 1—5. között feltétlenül jelentkezzenek gyermekeik beiratása céljából, különben a nyilatkozatok átadásánál tulságos tolongásnak lesznek kitéve az áll. iskolai igazgatósági irodákban.

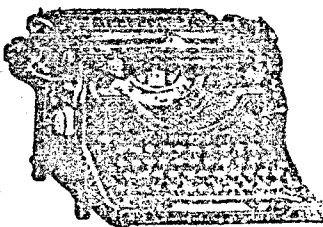
3. A nyilatkozatok átadása a szülők feladatát képezi, kitöltésükben a tantestületek segítségére vannak.

4. Felekezeti isk. igazgatói további felvilágosítást megadnak már mostantól kezdve minden érdeklődő szülőnek.

Kilenc ember halt meg a beomlott hangár alatt. A Braşov-i repülőgép gyárban óriási szerencsétlenség történt. Az egyik repülőgéphanagár tetőzete beomlott és harminc munkást eltemetett. A munkások közül kilenc munkás meghalt. Sokan súlyosan megsebesültek. Az áldozatok nagy részben székelyek voltak. A szerencsétlenséget az okozta, hogy a vállalkozó nem végezte építés alkalmával szakszerűen a munkát.

Írógépek

Smith, Premier No 60. Remington, Underwood és Corona írógépek evári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekekkel. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépből nagy raktár.

„RAPID”
ÍRÓGÉPVÁLLALAT
CLUJ, STR. REGINA MARIA 33

Zavargás egy besszarábiai községben. Sajnálatos zavargás volt Albinesti, besszarábiai községben. A földművesek megakadályozták a csendőrséget, hogy egy vallásos szekta lelkészét elfogják. Erre újabb csendőrsztag ment Albinesti községbe. Otoleanu főhadnagy vezetése alatt. Körülfogták a lelkész házáat, ahová azonban csak nehezen tudtak bejutni, mert az áll-lelkész eltorlaszolta a bejáratot. A csendőrök betörték az ajtót, a lakásban azonban mintegy ötven, kaszákkal és revolverekkel felfegyverzett földművesre találtak, akik nem engedték, hogy a csendőrök a lelkészhez nyuljanak. A csendőrök felszólítására a tömeg revolverlövésekkel válaszolt. Két csendőr megsebesült. A lövések zajára néhány perc alatt az egész falu összecsendült és megtámadta a karhatalmat. A veszély láttára a főhadnagy sortűzet vezényelt a levegőbe ez azonban nem félemlítette meg a felbőszült tömeget. A csendőrök ezután a tömeg közé lóttek. Erre összeütközés keletkezett a falusiak és a csendőrség között. Az összeütközésnek mindkét oldalról számos sebesültje van. A Lupta értesülései szerint négy földműves és két csendőr halt meg s tizenkét ember szenvedett súlyos sebesüléseket. A csendőrök meghátráltak, de a felfegyverzett földművesek mintegy kilométeres uton üldözték őket. A belügyminiszter szigorú vizsgálatot rendelt el.

Pénzhamisítókat fogtak Turda megyében. Sălcutia de Jos községben a csendőrség pénzhamisítókat leplezett le. A pénzhamisító társaság feje. Puha Nicolaie cigánykovács volt. Lakásán megtalálták a hamisító gépet is. A hamisítók 20 lejeseket vertek.

A magyar tanítók figyelmébe!

A lezárult iskolai év folyamán a magyar tannyelvű elemi iskolák legnagyobb része bevezette és kipróbálta a Minerva Rt. könyvkiadó vállalat kiadásában megjelent egységes tankönyveket. Az állami és egyházi szakbizárlók egyforma elismeréssel ajánlották a könyvek kiadását és az egy évi gyakorlati használat teljesen igazolta azokat a reményeket, amelyek a tanítóság ezekhez a tankönyvekhez fűzött. Gyakorlati tanfériak ismertették a tankönyvek kiadó használatosságát és az azok útján elért eredményeket. A kiadó vállalat az elmúlt év folyamán több mint 2000 darab ismertetési példányt küldött szét s így a tanítóság tulnyomó nagy részének módjában állott személyesen is áttanulmányozni a legkiválóbb román és magyar tankönyvírók által a pedagógia összes követelményeinek figyelembe vétele mellett összeállított, feltűnően szépen illusztrált és nyomdatechnikailag is tetszetősen kiállított tankönyveket. A sok szemléltető kép és ábra, a számtani részekben pedig a bő példatár nagyban megkönnyíti a tanító munkáját s feltétlenül biztosítja az eredményt. Amennyiben valamelyik tanító ur még nem kapott volna ismertetési tiszteletpéldányt, forduljon a Minerva Irodalmi és Nyomdai Rt.-hoz, Cluj, Str. Baron L. Pop No. 5, ahonnan a pontos cím közlése mellett megkapja az őt érdeklő tankönyvet.

A szóban levő tankönyvek szerzőinek nevét, a könyvek főbb tárgyát, engedélyezési számát és árát az alábbiakban adjuk:

1. Fejes—Felméry—Dócziné: *Uj ABC. A jelképes irvaolvasó és fonémikái módszereket egyesítő ABC és olvasókönyv az elemi népiskolák számára.* (Eng. 487—1931. cons. perm. sz. a.) Ara 24 lej.

2. Fejes—Felméry—Dócziné: *Ve-zérkönyv az új ábécéhez.* Ara 8 lej.

3. Felméry Sándor, Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed és Osz Sándor: *Magyar olvasókönyv, számtan és egyéb tudnivalók az elemi iskolák II. o. számára.* (Eng. 43—1932. és 9588—1933. sz. a.) Ara 50 lej.

4. Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Osz Sándor és Ferenczy Gábor: *Magyar olvasókönyv, természettudomány, számtan, limba română, carte de cetire, istoria și geografia az el. isk. II. o. számára.* (Eng. 84.422—1933. és 98674—1933. sz. alatt.) Ara 80 lej.

5. Lőrinczy Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczy Gábor, Kali Sándor és Felméry Sándor: *Magyar olvasókönyv, természettudomány, földrajz, számtan, mértan, limba română, carte de cetire și istoria a magyar tannyelvű elemi iskolák IV. o. számára.* (Eng. 84418—1933, 95.388—1933, 97365—1933, 98673—1933. sz. a.) Ara 90 lej.

Hazaköltöznek a romániai törökök. A romániai törökök elhatározták, hogy ithagyják szülőföldjüket és a török köztársaságba költöznek. A török köztársaságban szívesen látják a romániai törököket, mert ha oda költöznek, Törökország népessége 400 ezer munkás törökkel fog szaporodni. A tervek szerint a nagyarányú átköltözés 5 esztendő alatt fog megtörténni.

Óriási tüzvész volt Berlinben. A berlini rádiókiállítás egyik csarnokában tűz ütött ki. A gyűlékony anyagokkal zsufolt helyiségekben a tűz hamar elharapódzott. A tüzvésznek az egész kiállítás martalékaul esett. Csak a rádióautókat és a távolbalató készülékeket tudták megmenteni. A tüzoltók és rendfenn-tartó rendőrség önfeláldozó munkájának köszönhető, hogy a tüzvésznek nincs emberáldozata.

Lázadás Albániában. Albániában a szerbekkel rokonszenvező politikusok lázadást szítottak, nyilván abból az okból, hogy Olaszországnak az abessziniai elfoglaltságát kihasználva, a maguk kezébe ragadják a hatalmat. A felkelést azonban levertek, a vezetők pedig — szokás szerint — külföldre menekültek.

Megjelent a Mezőgazdasági Szemle augusztusi száma.

A romániai magyarság legmagasabb színvonalon szerkesztett mező- és köz-gazdasági szaklapja, a Mezőgazdasági Szemle augusztusi számával újlag bebizonyította, hogy hivatását kifogástalanul tölti be.

A magyaróvári Gazdasági Akadémia tudós tanárának, dr. Bittera Miklósnak általános érdekű és a cukorrépa termelés kérdésével foglalkozó cikke áll első helyen. Dr. Ferenczi Sándor, Herman Ottóról írt hangulatos cikket. Deutsch Dezső a legkiválóbb barack és kőrtefajtákat ismerteti. Kleisl Gyula a vadász szezon elejére írt időszerű cikket. Minden művelt embert érdeklő „Haladás” és „Tarlózás” című rovataiban sok érdekes és hasznos olvasnivaló található. Ki kell emelnünk Szűcs Pál cikkét a Mezőgazdasági iskolák hallgatóinak jövődjéről. A „Kérdés és Felelet” rovat valóságos kincses tárháza a gazdasági ismereteknek. Ebben a rovatban mindenki feleletet kap kérdéseire.

A folyóirat megrendelhető a lap kiadóhivatala útján Cluj, Str. Baron L. Pop No. 5. Előfizetési ára egy évre 80 lej.

Feltárták a magyarországi gázforrást. Közöltük lapunkban, hogy Sopron megyében földgáz forrást találtak. A forrás feltárását és vegyi vizsgálatát befejezték. A szakértők jelentése szerint a feltörő gáz 95 százalékban szén-sav és 5 százalékban metángáz. A világ egyik legnagyobb szén-savforrása, amely felülmúlja az amerikai szén-savforrások teljesítő képességét. A földből petróleum is tört elő, amelyet már maga a természet finomított, úgy, hogy minden gyári eljárás nélkül fel-

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

UJ CIMBORA

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta háromszor. Előfizetési díj egész évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

lehet használni ipari célokra. A jelek szerint Mihályi, Székelyföld és Répce község határában olyan gazdag petróleum-lelőhely van, amely Magyarország összes ipartelepét elláthatja. A kutató társaság az állammal már szerződést is kötött, amelynek értelmében nyolc mélyfúrás kell végezni a Dunántul területén. A második mélyfúrás szeptember első felében kezdik meg.

Megint vért ontott a bicska. A székelyföldi Petriceni-ben közelebből tartották meg a szokásos bucsut. A bucsu alkalmával szomorú események történtek. Több legény utcai összeszólalozásból kifolyólag összeverekedett és elökerültek a bicskák. A verekedésnek több sebesült áldozata van.

Vigyázat — ügynökök keresik a postatakarékpénztári könyveket! Több helyről jelentették, hogy a falvakat két ügynök járja be és régi magyar postatakarékpénztári könyvecskéket gyűjtenek össze a lakoságtól azzal, hogy annak ellenértékét illetékes helyről ki fogják eszközölni. Ezért bizonyos összeget kötnék ki a maguk részére. A közönség ne higgyen ezeknek az ügynököknek, akiknek semmi joguk sincs arra, hogy a könyvecskéket összeszedjék, mert ezeknek beváltása a Románia és Magyarország közötti megállapodás szerint amugy is meg fog történni.

Halálos repülőgép baleset történt Amerikában. Amerika egyik leghíresebb repülője Willey Post Alaszka félszigeten lezuhant repülőgéppel. Az amerikai repülő az Északi Sarkon át akart Moszkvába repülni, a szerencsétlenség alkalmával Willey Post és utitársa egy híres amerikai színész meghaltak. Amerikában a legendás híru repülő halála miatt nemzeti gyász van.

A minisztertanács a munkanélküliekért. A minisztertanács úgy határozott, hogy kötelezni fogja a vállalkozókat a munkanélküliek foglalkoztatására. Tervszerint minden közmunkánál a vállalkozók munkanélkülieket is kell, hogy alkalmazzanak. A rendelet szerint a munkások 35%-át a munkanélküliek táborából kell toborozni.

Erdőtűz Ciuc-ban. A Frumosa-i határban, Izsák Jenő faterlepén tűz keletkezett. A tűzvész átterjedt a környező erdőre. Hatvan hold erdő és a faterlep a tűz martalékaul estek.

Szerencsétlenség a toronyban. Oradea közelében Barátky Béla 11 éves kis fiu felment a falusi templom tornyába és meghuzta a harangot. A harang nem volt beépítve, csupán két gerenda tartotta. Miközben a kis fiu a kötelelet huzta a harang leesett a gerendázatról és mag alá temette a kisfiut. A szerencsétlen gyermeket kórházba vitték.

Halálos repülőszerencsétlenség történt București-ben. A București-i repülőtéren egy repülőgép száz méter magasságból lezuhant. A repülőgépet vezető Coján kapitány meghalt, a szerelő súlyosan megsebesült.

Elütött a mozdony egy szekere. Giurgiu, dunai kikötő városban a tolató mozdony elütött egy utasokkal tele szekeret. A szerencsétlenség alkalmával két ember meghalt, két ember súlyosan megsebesült.

Ujabb sérelem érte a székelyföldi felekezeti iskolákat. Ciuc megyében azokat a felekezeti iskolákat, ahol a tanítók a nyelvvizsgán elbuktak, bezárják és lepecsételik. Az iskola-fenntartó, egyházi főhatóságok megtették a szükséges lépéseket, hogy a sérelmes rendelkezést megszüntessék.

Éhségstrájkot kezdtek a Doftána-i foglyok. A Doftanában elzárt, politikai foglyok napok óta nem esznek és követelik, hogy könnyítsenek helyzetükön. A foglyok azt kívánják, hogy adják meg nekik mindazokat a könnyítéseket, amelyek politikai foglyoknak járnak. Így többek között kérik, hogy élelmezhessek saját magukat és hogy helyezzék őket közös szobába.

A jávai hercegnő magyar életregénye. Érdekes képes riportban számol be a Délibáb egy Jávai hercegnő magyar életregényéről. A kitünő színházi képeslap új számában ezenkívül nagyszerű illusztrált rádióműsorokat, egyfelvonásos szindarbot, színházi beszámolókat, érdekesebbnél érdekesebb cikkeket, pompás filmrovatot és több mint száz képet talál az olvasó.

A Keleti Újság

Erdély
legolvasottabb magyar lapja.

Tartalmas. Megbízható.
Szórakoztató.

Az Országos Magyar Párt
hivatalos lapja.

Lótolvajlás. Farkas Mihály Oradea-i üvegkereskedő Simleul-Silvaniei városon keresztül vásárra igyekezett lovas szekereivel. Az ottani fűtőház mellett éjjelre a rétre hajtott, hogy lovai legeljenek, ő maga pedig a szekérbe feküdt és elaludt. Amikor felébredt, a lovai már nem voltak a szekér előtt. A nyomozás megindult, a tolvajt azonban még nem sikerült kézrekeríteni.

Hatvan juhot sujtott meg a villám. A Székelyföldön levő Lemnia község juhlegelőjén a villámcsapás nagy szerencsétlenséget okozott. A villám zivatar alkalmával bevágott a juhnyájba. A pásztor elveszítette eszméletét. Miután magához tért megdöbbenve állapította meg, hogy a villám hatvan darab juhot ölt meg. Az agyon-sujtott juhok teljesen meg voltak szenesedve.

Kinai rablók meggyilkoltak egy angol újságíró. Kinai rablók két újságíró elfogtak. Az egyiket elküldötték, hogy váltságdíjat hozzon számukra. Minthogy a váltságdíj előteremtése késett, a rablók a fogságukban levő újságíró kivégezték.

Öngyilkos lett a börtönőr, aki Coroiut megszöktette. Lapuak előző számában tudósítást közöltünk Coroiu szökéséről és újból való börtönbekerüléséről. Ezt a hiradásunkat azzal egészítjük ki, hogy a börtönőr akinek segítségével a rablóvezér megszökött, mellbelötte magát. Sebesülése azonban nem életveszélyes.

Halálos szerencsétlenség a kőbányában. A Magyarországon levő Szentendre-i kőbányában a nagy esőzések miatt beomlás történt. A szerencsétlenség alkalmával két munkás meghalt.

Tűzet okozott a villámcsapás. Ineu, Ciuc megyei községben Biró Vince gazda csürében beütött a villám. A tűzet nem tudták eloltani, teljesen leégett. Szerencsére a tűz nem terjedt tovább.

Haláleset játék közben. Remetea, gyergyói községben Nagy József két éves kis fia a Marosban fürdőző nagyobb gyermekeket látva, bement a vízbe. A kisfiu elmerült és mire kihúzták meghalt.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

Megdrágult a papir, de a

MINERVA

papírújságban

Str. Reg. Maria No. 1.

még mindig a régi

OLCSÓ áron kaphatók

Írópapírok

Füzetek

Írószerek

Újleti könyvek

Rajzpapírok

Préseltképek

Staniol

Kartonok

„Magyar Nép“-et terjeszteni magyar kötelesség!

Nemesített búzák tanuságtétele!

Lapunk előző számában közöltük, hogy a jóminőségű, nemesített vetőmagból származó búzáknak magas áruk van a piacon. Ezzel kapcsolatban érdemesnek tartjuk az alábbiak közlését. Magyarország egyik gazdasági folyóiratában érdekes cikk jelent meg a nemesített búzák értékéről. A cikkből az alábbiak közlését tartjuk érdemesnek.

„Ebben az aszályos esztendőben valóságos csodabuzánk termett, amely versenyen felül áll az egész világ buzatermésével szemben. Az időjárási viszonyokon kívül ezt az eredményt főképpen annak köszönhetjük, hogy a nemesített vetőmagvak használata az utóbbi években egyre fokozódott s az idén már körülbelül kétfélmillió kat. holdon termeltünk nemesített búzát. Schmidt Béla, egyik nagy budapesti gőzmalom kiváló szaktudású igazgatója beható tanulmányokon alapuló cikket közölt idei termésű, több mint 150 különböző helyről származó búzákon végzett vizsgálatairól. Schmidt Béla megállapítása szerint idei buzatermésünk eredménye mennyiség tekintetében is meghaladja egy-két millió métermázsával a hivatalos becslést, minősége pedig olyan kitűnő, hogy egyenesen csodabuzának nevezhető. A megejtett vizsgálatok azt mutatják, hogy az idei buza szárazság szempontjából 2%-al nagyobb értékű, mint a tavalyi, ami lényegesen kedvezőbbé teszi a kiörlési százalékot. Ezenkívül az idei buza 10—20%-al keményebb a tavalyinál, továbbá csaknem teljesen tiszta és keverékmentes. Ami pedig a legfontosabb, az idei termésű buza sikértartalma szintén meglepő, 10—15%-kal több a múltév átlagánál. Mig ugyanis a tavalyi buza átlagos sikértartalma 32—34% volt, az idén eléri a 40—50%-ot. A siker rugalmassága és minősége is legkiválóbb, a buzaszemek pedig kisebbek s ezért kedvezőbb a darálás eredménye és nagyobb a tészta vízfelvevő képessége.

Az idei buzatermés hektólitersúlya is meghalad minden eddigi eredményt, mert általában 80—85 kg-os, az átlag 82—83 kg, vannak azonban 86 kg-os hektólitersúlyt is elérő búzák. A Schmidt Béla által megvizsgált 150

minta közül 80,5 kg volt a legalacsonyabb faj-súlyu. A 86 kg-os tiszai búzánál pedig 60% igen jó sikért állapított meg, holott a világpiacon legjobbnak ismert Manitóba I. búzafajtánál is legfeljebb 50—52% szokott lenni a sikértartalom. A szokványminőségű Manitóba II., III. és IV. buza minőségén azonban az idei magyar buza lényegesen túlesz, mert egy kanadai malom lisztvizsgálatai 31—36,6 százalékos sikértartalmat mutattak fel, míg az idei magyar búzából készült magyar liszt sikértartalma 35—40%-os, vagyis világvonatkozásban is az első helyen áll.

Ha majd a nemesített vetőmagvak használata még általánosabbá válik, ez a fényes eredmény bizonyára csak fokozódni fog, vagy legalább is állandósul, ami buzafeleslegeinknek külföldön való értékesítését minden esetre megkönnyítheti. Az osztrák malmok már tavaly is 25%-os felárat fizettek a magyar búzáért, az idei pedig kétségtelenül még többet ér, tehát a belső értékének megfelelő árat kell is érte megkapni. Eppen most, amikor a pusztító aszály sivataggá változtatta termőföldjeink egy részét, fokozott jelentősége van annak, hogy ilyen kiváló minőségű búzával kísérhetjük meg a külföldi piacokon visszafoglalni régi kiviteli területeinket s learatni egy évek óta tartó szivós, verejtékes munka pompás gyümölcseit. Nemzeti kincsünk ma ez a buza s bűn volna azt szorultságból takarmány gyanánt felhasználni!”

Az érdekes fejtegetés mindennél jobban igazolja, hogy a nemesített búzák termelése a termés mennyiségét és minőségét nagy mértékben javítja. Ezért tehát minden gazda térjen át a nemesített vetőmagvak termelésére. Nem lehet azonban bármilyen nemes magot elvetni, mert vidékenként és éghajlat szerint más és más fajta válik be. Gazdasági hireink között olvasóink erre nézve is hasznos utasításokat találnak

Vessünk nemesített búzát!

— Buzavetés idejére. —

Lapunk mai számában kis cikket közöltünk a nemesített búzáék előnyös tulajdonságairól. A magyarországi viszonyokat tárgyaló cikk bizonyára mindenki előtt teljes bizonyító erővel igazolja, hogy ma nem szabad csak nemesített búzát vetni. Abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy olvasóinknak, a mi viszonyaink között termelhető, kiváló minőségű búzát ajánlhatunk. Az Oduosi 241-es búzát Konopi Kálmán Oduosi birtokos, lapunk barátja és kiváló munkatársa nemesítette ki. Ezt a búzát Erdélyben mindenütt nagy sikerrel lehet termelni és ezért nyugodtan ajánlhatjuk bárkinek vetésre.

Hogy milyen feltételek mellett vásárolható meg az Oduosi búza arról az alábbi hirdetés nyújt tájékoztatót.

*

Eredeti nemesített
ODVOSI 241. számú
ŐSZI búza

alkalmos, magas hektólitersúlyú, kifünő teljességű, igen korán érő, a fekete malmarozdának ellenálló buza fajta, amely Erdély és a Bánság területén 1930 óta mindenféle jó terméseredményeket adott. Jól bevált az 1931-es 1932-es évben és az 1934-es szárazságban is Szalmája finom bújája talajon könnyen megdőlt, de ilyenkor sem szorul meg. Viszont takarmánynak jól használható. Ennek a fajtának kiválóságát igazolja az Orsz. Mezőgazd. Kísérleti Intézet több kiadványa. Acsanádi Mezőgazd. Kísérlet, Állomás, mint a Bánság területére legalkalmasabb fajtát ajánl a számos elismert termésjelentés ékezeztől, a kísérlettel, magángazdaságoktól is. A kísérlettel tisztított eredeti vetőmagja megvásárolható a piaci áránál 35 százalékkal magasabb áron.

Dr. Konopi Kálmán
gazdaságában,

Oduos, u. p. Conop, județul Arad.

Értesítés!

A Iernut-radnóti római katolikus földmives iskola igazgatósága értesíti az érdekelteket, hogy a felvételhez szükséges bizonyítványokat minél előbb küldjék be, annál is inkább, mert napról-napra nő a jelentkezők száma, s nehogy bizonyítványok hiányában az arra érdemesebbek kimaradjanak.

A felvételre vonatkozó részletes tájékoztatót közölte az Erdélyi Lapok 1935. július 24., a Magyar Nép augusztus 3., a Csiki Néplap július 24. és a Mezőgazdasági Szemle augusztusi számában.

A felvételre vonatkozó bármily érdeklődésre az igazgatóság posta fordultával válaszol.

Külföldiek 50%-os utazási kedvezményben részesülnek a budapesti Őszi vásár alkalmából. A magyar fővárosban augusztus 30-án nyílt meg a városligeti Iparcsarnokban a Kisiparosság Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásárja, melyet már az elmúlt évben is számos külföldi vevő keresett fel. Ez évben különös súlyt helyeznek a külföldi közönség érkezésére. Ezért augusztus 24-től kezdve 50%-os menetjegykedvezményt adnak az összes magyar vasúton mindazoknak, akik az Őszi Lakberendezési Vásár igazolványát mutatják fel. A vásárigazolványok árusítását a magyar hivatalos menetjegyiroda, az IBUSZ végzi, amely gondoskodik arról, hogy a közönség az Őszi Vásár igazolványait a külföldi hivatalos menetjegyirodák és azok megbízottjai útján is megszerezhesse.

Szőlőmoly pusztítja a hegyaljai szőlőket. Arad vidékén nagy csapás szakadt a szőlőtulajdonosokra. A fagy és a jégkár után a még megmaradt termést a szőlőmoly támadta meg. A

bogyók éretlenül, vagy félig érve elférgesednek és lehullanak.

Nagy szárazság van Beszarábiában. A Romániában uralkodó nagy szárazság egyes vidékeken aggasztó méreteket öltött. Beszarábiában olyan nagy méretű a szárazság, hogy az állatok a legelőn semmit sem találnak enni. A szárazság miatt gabonatermés nem volt, kukorica nem lesz. A gyümölcsfák termése összeaszalódóva hull a földre. Ha nem lesz eső a szőlőtermés is meg fog remmisülni.

Pácoljunk Porzollal!

Évről-évre azzal igyekszünk olvasóinkat megsegíteni a vetés idején, hogy a buza pácolásának kérdésével részletesen foglalkozunk. Többször közöltük, hogy a rézgáliccal való pácolás hátrányos és végeredményében sokkal költségesebb, mint a porzollal való pácolás. Azt is írtuk, hogy a rézgálic a buza csíráképeségét romítja. Ezért most felhívjuk olvasóink figyelmét a lapunk következő számában megjelenő cikkekre, amelyek részletesen fogja tárgyalni az okszerű búzapácolási módot.

Szünetel a tojás kivitele.

Utóbbi időben a tojás iránt mutatkozó kereslet megecsapant. Így a tojást nem lehet olyan jól értékesíteni, mint eddig. A külföld pedig szívesen vásárolna tojást Romániában azonban a pénz áttululás nehézségei miatt nem lehet üzleteket kötni. Ma a helyzet az, hogy legfeljebb 700—800 vagon tojást fognak a romániai kereskedők külföldre szállítani, pedig a belföldi

termelés lehetővé teszi, hogy akár 2-ezer vagonnal szállíthassanak külföldre.

Állatvásár Ajud-on.

A nyárvégi állatvásár, bár esős időjárás volt, jól sikerült. Nyolc vagon állatot vásároltak külföldi kivitelre. Hozzávetőlegesen ezer állat cserélt gazdát. Az új járlatlevelek kiállítási díja meghaladta a 450 lejt. Az állatárak emelkedést mutattak. Hízott ökör párja 12—14 ezer lejért is kelt el, parádés loóért 8—10 ezret is adtak. Emelkedtek a disznó árak is.

Piaci árak Odorheiu-n.

Buza 55—65, rozs 48—52, árpa 36—38, kukorica 48—50, zab 28—30, lej 20 literes vékánként.

Ipari hírek

Gheorgeni-i Ipartestület 50 éves jubileuma 1885—1935.

Öreg, kopott könyvek, sárgult lapjait forgatom. Fakult, fáradt betűk, melyek egyszerű rendességükben is, egy régmúlt szép világot tükröznek.

Az ünneplő, Ipartestület legelső jegyzőkönyvei. Nem minden meghatódás nélkül lapozom, hiszen gyermekkorunk, egy boldog darabkáját látom, melyben a visszaemlékezések kedves színeit, nagyapáink nevei tarkítják.

Ma már, csak 3—4-en élnek közülök. Az életterhétől megörnyedve, öszbeborult fejfel állanak az alatt a zászló alatt, melyet ők bontottak, hogy ugyanakkor a meghaltak onnan túlról küldjék imádságos áldásukat szép munkájukra.

1885—1935.

A gheorgeni Ipartestület, az 1884. évi XVII. teikk alapján 1885-ben alakult ipartestületté, melynek 120—130 rendes tagja és 4363 forint 24 krajcár vagyona volt.

Legelső elnöke, *Róth Mihály*, aki öntudatos, kitartó szorgalommal kezdette az utló munkát, melyet az utána következő vezetőségek — ugyancsak elődeik szellemében, — teljes becsületességgel vezettek, nevelve a már társadalmilag is elismert, józan és haladó iparosságot. Az 1914-ik évben kezdődött világegés és az ezzel kapcsolatos — az emberiségre rázuhant — nyomorúság és szenvedések, az Ipartestült életébn is sok változást és megpróbáltatásokat idéztek elő. Azonban, az akkori elnökük a még ma is élő *László István*, ez a ritkabecsületességű és széles látókörű ember, biztos kézzel vezette ki, minden bajból.

A mai félszázados jubileum, *Stengel Károly* jelenlegi elnök nevéhez fűződik, aki sok tapintattal, megértéssel, világnézetének mindenben és a mindenkor leghelyesebb alkalmazásával az Ipartestületet a legelső köze emelte.

A gyülekezés.

Reggel 8 óra. Az egyesület szép nagy kertjében, a rendezők sokasága várja az érkezőket. Ünnepi hangulat, amiben csak a fejünk felett nyugtózó sötét felhők zavarnak. De félóra múlva, tisztán ragyogó kék égből mosolyog le reánk. Isten simogató kezét éreztük.

Egymásután érkeznek, az *Odorheiu, Cristur, Ditrau, Lăzorea, Reghin, Târgu-Muresi* ipartestületek kiküldöttei. Ott látjuk *Gyárfás Elemér*, *Szabó Béni* képviselőket. *Bustya Béla* iparkamarai elnök és *Tompa József* neves szobrász-művész *Târgu-Muresről*. A hatóságok részéről *dr. Otelea* főispán megbeszéléséből, *Gábor György* főszolgabíró, *dr. Câmpian*, *L. Max* polgármester, *Kassay Imre* ipari biztos és a város színe-javát.

Az ünneplő közönség mintegy hatalmas tábor zászlók alatt élénk a „Székely Fuvószeneke”, *Molnár János* karnagy vezetésével a róm. kath. templomba vonultak, hálaadó Istentiszteletre. A szentbeszédet *Vákár József* örm. plebános mondta. Műsor alatt, az Ipartestület *Dalkó* énekelt, karnagy *Bálinth Alajos* vezényletével.

Diszközgyűlés

Templomozás után az Ipartestület kertjében felállított díszsátorban tizenegy pontból műsor következett.

Stengel Károlyné urnő, műsorvezető, zászlóanya, szép, keresetlen szavakkal adja át az új zászlót. Helyszüke miatt — sajnos —

Minden magyar ember jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

„MINERVA BIZTOSÍTÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”

tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadja

nem tudjuk részletesen felsorolni a programot, azonban meg kell említenünk Szabó Béni orsz. képviselőnek, a veteránokhoz intézett beszédét, mely könnyeket csalt a hallgatóság szemébe. Kassay Imre, mélyértelmű szívből jött szavai ugyancsak meleg hatást váltottak ki, melybe maga is bele-bele könnyezett. Míg Straszter József, az Ipartestület fiatal jegyzője, — *viszaplantás az elmúlt ötvenesztendőre* — című előadásában nyújtott érdekes ismertetést.

Meg kell említenünk Bálint Csaba hetedik éves kislányt is, aki kis székely öltözetében a „Zászlószentelésre” című alhalmi versét oly tökéletesen és hővel szavalta, hogy valóságos lázba hozta hallgatóságát.

A műsor után következő közönségen, úgy a hatóságok, mint az egyházak, valamint a jelenlévő Ipartestületi kiküldöttek és a közönség köréből is számos felköszöntők hangzottak el. Iparostevéreink, főleg saját bajaik vérző sebeik hangoztatásával, azokra a tennivalókra mutatott rá, amelyek nélkül már nem sokáig bírják a terhet, amiben ha segítség nem jön öszve kell roppaniok.

Este

Valósággal látványosság volt az Ipartestület szép kertje, a kampionos kivilágításban.

Az esti műsort az Ipartestület Kulturostálya rendezésében látták. Megnyitó beszédet a kulturostály lelkes és fáradhatatlan elnöke dr. Csilag Andor mondott. Énekelt az Ipartestület Dalköre. Ünnepi beszédet mondott Szabó Béni orsz. képviselő. Voltak: egyfelvonásos szindarab, táncdalok, táncok és zene.

A műsor utáni tánc pedig, — mint rendesen — reggelig. És most, legyen szabad az!

kérdeznünk embertársainktól: tudják-e, érzik-e, hogy mi tesz becsülni és megérteni egymást?

És azok az érzések, amelyek adandó alkalmakkor a lélek hurjain keresztül a szemeinkben csillognak, miért ne élhetnének bennünk — és főképp — hétköznapi nyomornságaink közepette is, amikor ugyancsak szükségünk volna az emberek egymásiránti szeretetére és megértésére?

Hogyan kell szegődtetni az iparos tanulókat?

A munkaügyi minisztérium rendeletet bocsájtott ki az iparos tanulók szegődtetésének módozatáról. Az új rendelet szerint csak olyan román állampolgárságu gyermekeket lehet tanulónak szegődtetni, akiknek hivatalos bizonyítványuk van a betegsegélyző főorvosától arról, hogy teljesen egészségesek, vagyis nem szenvednek semmi olyan betegségben, amely őket munkájukban gátolná. A miniszter rendelete szerint az orvosi bizonyítványon kívül szegődtetéskor fel kell mutatni az állampolgársági és a születési bizonyítványokat is.

A malmok magukra akarják vállalni a pékek forgalmi adóját.

A liszt megadóztatása és illetéke körül keletkezett zavarban érdekes határkövet jelent, hogy a malmok magukra akarják vállalni a pékek forgalmi adóját. A pékszövetség ugyanis kötelezte magát arra, hogy ezzel szemben a pékszövetség tagjai a malmosok szervezetétől vásárolnák a lisztet. Ilyen módon sok felesleges zaklatástól mentesülnének a pékek. Mint-hogy a malmosok alkalmasnak és jónak találják a tervezetet, a minisztertől függ, hogy meg lehet-e valósítani a dolgot.

Az emberevők fogságában. Egy magyar utazó a Szumátra szigetén járt, ahol az emberevő baktok fogságába került. Életveszélyes izgalmas kalandjáról rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket ír Tolnai Világlapjának és a cikk a népszerű képeslap legújabb számában jelent meg. Az új szám nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg és abban a legkiválóbb magyar írók novellái mellett számtalan cikket, közel száz képet és remek folytatásos regényt talál az olvasó.

Erdély legjobb mezőgazdasági és közgazdasági szaklapja a

MEZŐGAZDASÁGI SZEMLE

Mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal: Cluj Str. Baron L. Pop 5. szám.

Előfizetési díja egész évre **csak 80 lei.**

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETNEK.

Nem mindenki...

Egy mélyen és komolyan hívő vallásos lelkű gazda ember egy alkalommal ebéden látott vendégül egy hitetlent, a vallásos élet kérdéseiből nagyon keveset csináló férfiut. Amikor asztalhoz ültek a családfő imára kulcsolta kezeit és elmondta az asztali áldást. A hitetlen, világiás gondolkozású vendég gunyosan mosolyogva kérdezte meg a házi gazdától: Onnél mindenki szokott imádkozni? Nem mindenki — felelte a házigazda. Az állataim nem imádkoznak. A kérdésben és a reá való feleletben is van egy kevés nyersesség, de a házigazda felelete valóban szép igazságot fejez ki. Az embert az különbözteti meg az állatoktól, hogy az ember hálával és köszönettel tudja elfogadni Isten kezéből az áldást és imádsága által fel tud emelkedni a föld porából a világosság Atyjához, akitől száll alá minden jó adomány és tökéletes ajándék.

Egészen bizonyos, hogy az élet minden ajándéka, tehát a mindennapi kenyér, az aratás áldása is, csodálatos megszenteltetést nyer az által, ha az imádkozó lélek hálájával és ábitatával úgy tekintünk reá és úgy vesszük magunkhoz, mint az életünket fenntartó Gondviselésnek szent ajándékát. Ebből a lélekből fakad az az indulat, amely által az ember jobban megtudja becsülni az élet javait, inkább tudja tiszteletben tartani felhasználásukban azokat az örök erkölcsi törvényeket, amelyek megvédelmezik a mértéktelenségtől, elzülfléstől s készségesebb szívvel tudja javait beállítani az igazi felebaráti szeretet szolgálatába. Ezért van arra szükség, hogy komoly határozottsággal érvényesítsük családi hajlékainkban a hívő életrendnek komoly törvényét és így biztosítsuk az élet anyagi javaival szemben is a nemesebb és tisztább vallás-erkölcsi felfogást.

Az imádság által nyerjük azon áldott lelki öröket, amelyek képessé tesznek bennünket arra, hogy munkánkat, életünket, javainkat a tiszta szeretet szent törvényének szolgálatába tudjuk rendelni. Enélkül a lelkület nélkül pedig fegyelmetlen, léhává, könnyelművé válik életünk. Az imádság élteti és táplálja az emberben a legszentebb erkölcsi erőt, az Isten előtt való alázatos és komoly felelősségérzést. Csak az az ember tud javainak felhasználásában, életének irányításában komoly

rendet tartani, aki elsősorban és mindenképpen nem hajlamaival, bűnös szívének önző vágyaival, a téveteg és megtéveszthető emberek ítéletével, véleményével számol, hanem az élő Istennel.

Eltévesztett életet él az olyan ember, aki nem tud gondoskodni állandóan arról, hogy lelki életét a vallás szent javaival, az imádkozás égből nyert ajándékaival táplálja és erősítse. Egy haldokló ember tette halálos ágyán keserves bűnbánat zokogása között ezt a valamást: Mit hagyok örökségül magam után! Szomorúságot szegény öreg édesanyámnak. Szégyent a testvércimnek, nyomorúságot, tisztátalan véremnek átkát a gyermekeimnek. Egy összetört szívet a feleségemnek. És mit nyertem léha, könnyelmű életemmel? A pokol kátéhozátát Isten elé készülő lelkiismeretem valólásában. Ide jut az ember, ha nincs ereje a lelkének, amely képessé tegye legyőzni a bűn kísértéseit és áldással fölhasználni a részül jutott anyagi és erkölcsi javakat. Így értjük meg, hogy nemcsak földi kenyérrel kell táplálkoznunk, hanem táplálkoznunk kell a lelki kenyérrel, a hitnek, a vallásos életgyakorlatnak javaival is, mert csak így tudunk helyes és áldott életet élni és erőnket magasabb rendeltetésünk feladatának szentelni.

Kétségtelen, hogy a mai idők anyagi gondolkozása, a hitetlen korszellem nagyrészt régimódiasnak, elavultnak tartja az elmaradottakat és sok ember hajlandó együtt mosolyogni azzal a hitetlen férfiúval, aki gunyos kérdészt intézte a hívő lelkű házigazdához, azonban mégis azt mondjuk, hogy nem a hitetlen vendégnek, hanem a maga vallásos meggyőződéséhez hajthatatlan hűséggel ragaszkodó, éles határozottsággal nyilatkozó házigazdának volt igaza. Azt mondjuk, hogy még csak az jár az emberhez méltó, egyedüli helyen, aki az imádkozó lélek alázatával veszt el Isten kezéből és köszöni meg neki az élnélkülözhetetlen áldását, a mindennapi kenyert.

Szükség van arra, hogy gyáván és szegyenkezve ne vonuljunk vissza a hitetlenség támadásai elől, hanem ha szükség van rá, nyíltan és bátran tegyünk mi is vallomást hitünk, meggyőződésünk szent igazsága mellett.

Művelődés

SZÉRÜN.

Kinn a szérün szapora tánc járja:
Táncol a csép maga nótájára;
Csitteg-csattog szijjas hadarója,
Szép kövér szem pattog ki alóla.

Garmadába gyűl a gazdag élet,
Gyors lapáttal szórjuk most a szélnek;
Az repül el, a mi könnyű polyva,
Tiszta szem hull, karikára folyva.

Jár a gazda hosszú fölözője,
Sima dombbá lesz a gabna töle,
Polyva, ocsú ha van itt-ott rajta,
A fölöző maga előtt hajtja.

'A törekben mindenes sepreget,
— Polyva közé ha mi szem lepergett —
Poros hamvas borul a fejére,
Úgy villog ki a szeme fehére.

Jön a mérés, fel rovásra róva,
Végigfut a vékán a csapófa,
Suhog a mag, telik a zsák szépen,
S toronnyá nő egymás tetejében.

Eg a munka, gyönyörködve nézem,
Gyönyörűség az én osztályrészem,
Boldog vagyok, nagy az uraságom:
Lovagolok tornyos teli zsákon.

Lovagolok... azaz lovagoltam,
Amikor még gyöngye gyerek voltam,
Hej, de az én boldog gyermekségem,
Mint egy álom, tovatűnt már régen.

Vargha Gyula.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Miről ismerjük meg Szent István történelmi alakját?

Szent István király történelmi alakjának ismertetése nagyon bevésoödött a magyarság emlékébe. A katolikus hitűek István király szent' nevezetében fejezik ki hódoló tiszteletüket a király emléké iránt. Mostanság Magyarországon protestáns részről is elhangzott az az óhajlás, hogy Szent István király napjaink nemzeti ünneppé kell avatni és egyetemen meg kell ünnepelni.

A nagy tisztelet, nagy érdemeknek szól. István király olyan munkásságot fejtett ki a nemzete érdekében, amelynek jelentőségét mind nagyobbra értékeli a történelem.

A keresztény vallás fölvetését már atyja, azaz István fejedelem támogatta, de István meggyorsította a lelki átalakulás menetét. Egy emberöltő alatt egész nemzetét beleillesztette a keresztény vallás formái közé és pedig olyan bárdossággal, hogy többé a pogányság hívei nem tudták onnan kimozdítani.

De a magyarság állami szervezetének alapjait is ő vetette meg. A szervezésben nyugodtan példákat követett, de az ősi hagyomány-

nyokat is szem előtt tartotta. Ő osztotta be az országot egyházi és közigazgatási területekre. A püspökségek és vármegyék területének megállapítása tőle származik.

Az ország fejlődésének további korszakáiban mindig rája hivatkoztak, mint a jogok és törvények első és legfőbb forrására.

Az alkotások tehát, amelyeket életre hívott, tovább éltek és nemcsak fentartották, de egyre nagyobb fényel övezték emlékét. Ennek az emlékek a fennmaradásában azonban az írásnak is része van. István királyt halála után 45 évvel, Szent László korában a pápa a szentek sorába iktatta. Pár évtizeddel később pedig életrajzát több változatban megírták latin nyelven. Ezek az írások — legendák — állandó olvasás és magyarázás tárgyai voltak a kolostorokban és templomokban és nem engedték Szent István dicső emlékének elhomályosulását.

A legendák írói olyan emberek elbeszélésére támaszkodtak, akiknek apja, nagyapja személyesen ismerte és szolgálta a szent-ki-

rályt. Így tehát a legendák, bár vallásos színezésben, mégis történeti igazságokat tartalmaznak.

De a nagy király, gondolkozásának, érzelvilágának megismerését elősegíti az az irodalmi mű is, amelyet a hagyomány szerint ő maga írt. Ebben *Intelmek* címen tanácsokat ad fiának, hogy népét milyen eszközökkel, milyen uralkodói elvekkel kormányozza.

Ezekhez járulnak azok a följegyzések, amelyekben egykoru fölföldi krónikások foglalkoznak a magyarok első királyának alakjával.

Mind ezekből a továbbélő alkotásokból, legendákból, az intelmek pontjaiból és fölföldi krónikások följegyzéseiből elég eleven, világos képet kapunk Szent Istvánról. Kilencszáz esztendő pedig nagy idő és az első magyar király emléke ennek a nagy időnek a fátylán is ragyogóan átvilágít.

Fogjunk föl és rögzítsünk meg néhány vonást, amelyek Szent Istvánt nevének nagy ünnepén élénk vetítik.

Egy német író, Tretmár merseburgi püspök írja Istvánról:

— A legyőzöttekkel kegyesebben, a jámborokkal szelidebben senki sem bánt nála!

Az említett legenda írója szerint:

— Hire, neve világszerte elterjedt s akának ítéletei nagy dicsérrel lettek ismeretessé.

István király udvara valósággal menhelye volt az üldözötteknek. Ezek között volt két angol herceg is: Edvard és Edmund.

Nagylelkű tudott lenni ellenségeivel szemben is. Egyik rokona a lengyelek közé menekült s annak a pártnak a szolgálatába szegődött, amely István ellen harcolt. Az ellenség szolgálatából követet küldött Istvánhoz és arra kérte, hogy a király fogságában tartózkodó feleségét és fiait engedje szabadon, hadd mehessenek azok is hozzája Lengyelországba. Istvánt meghatotta az apai szeretet és teljesítette párttűró rokona kérését.

Intelmeiben fiát is hasonló kegyességre biztatta:

— Ha kívánod a király tisztességét, légy békességtűrő, ítélj szánakozással és nyugalommal. Uralkodjál mindenki felett harag, kevélység, gyűlölködés nélkül, békességesen, szeliden, emberségesen, megemlékezvén szüntelen, hogy minden ember azon egy állapot-

ban legyen és semmi fel nem emel, csak az alázatosság, semmi meg nem aláz, csak a kevélység és gyűlölség.

Végső célként népe tulvilági boldogsága, Krisztus égi birodalma lebegett szeme előtt.

— Mi tanításaink során az első helyet a vallásnak adjuk! — írja fiának. — Mert akiknek hamis hitök legyen, avagy hitüket cselekedetekkel be nem töltik és fel nem ékesítik, sem itt nem uralkodnak tisztességgel, sem az örök birodalom koronájában nem lesz részük. Ha pedig a hitnek pajzsát megtartod, az üdvösség sisakját is fölveszed.

Apostola lett népének, de a szent cél érdekében erőskező, kemény uralkodó is tudott lenni. Mindazok, akik utjába álltak a krisztusi birodalom kiépítésének, mint Koppány somogyi vezér, az erdélyi Gyula, Ajtony és Tanuszabu törzsfőnökök, összetörték csapásai alatt.

Viszont azokat az idegeneket és jövevényeket, akik a keresztény vallás megszilárdításában segítségére voltak, felkarolta és nagy jutalmakban részesítette. Hires az az intelem, amelyet az idegenekre nézve adott fiának.

— Vendég és jövevény népekben nagy haszon legyen! — tanácsolta fiának. — Ezek ugyanis különféle szót, szokást, fegyvert és tudományt hoznak magukkal, ami minden országnak ékességére szolgál, a király udvarát nagyságosabbá teszi és igen megrettentí az idegenek magahitt szívét. *Gyenge és törékeny az egynyelvű és egyerkölcsű ország.* Hagyom ezért, fiam, adj nekik táplálást jóakarattal és tisztességes tartást, hadd éljenek nálad örömeztobb, hogysen másutt lakoznának.

István király tehát az idegeneket is megbecsülte, ha azok az ország keresztény rendjének megerősítésében részt vettek. Milyen sokra kellett becsülnie a papokat, akik törekvéseit győzelemre segítették. Törvényes intézkedéssel buzdítja alattvalóit, hogy a pápáság ellátásáról, az egyházak megadományozásáról gondoskodjanak.

Mert, amint törvénykönyvében mondja: — Mindenkinél többet dolgoznak a papok, mivel kiki közületek csak a saját terhet hordja, ők pedig a magukét és mindenekéül külön-külön. Ennek okáért, valamint ők tiétek mindannyiatokért, ti is azonképpen tartoztok öérettük munkálkodni minden erővel úgyannyira, hogyha kell, lelkötöket is rátegyé-

tek értük. — Akinek Isten tizedt ad egy évben, a tizediket adja Istennek.

Szent István nem ok nélkül szolt olyan nagy megbecsüléssel az egyházakról. Az egyház és papjai nemcsak a hit terjesztése és megszilárdítása körül szereztek érdemeket. Gazdasági és szellemi téren is ők voltak a nép vezetői.

A kolostorok nemcsak a hitélet gondozását látták el, hanem iskolákat tartottak fenn,

kórházakat ingyenes vendégfogadókat és mintagazdaságokat rendeztek be. A falusi papok pedig nemesak hiveik lelkét gondozták, hanem azoknak tanácsadói, tanítói, orvosai voltak.

Tehát Szent István olyan kötelességeket szabott az egyházra, amelyeknek teljesítése ma is legszebb feladata papjainknak és egyházainknak.

Krónikás.

Aposztolok Alomai

Érdekes arány.

Északamerikában, az ipar államában, annyira gépiesítve van minden, hogy a kézi erőnek alig jut szerepe. Ezzel magyarázható, hogy az Északamerikai Egyesült Államokban évente kétszer annyi benzint és más robbanó anyagot használnak fel a gépek hajtására, mint amennyi vizet a lakosság egy év alatt megiszik. El lehet képzelni, hogy ilyen óriási üzemanyag felhasználása mellett milyen nagy értékű termelést végeznek az amerikai gyárak.

Soványág a hosszú élet előfeltétele.

A vizsgálatok során kiderült, hogy a sovány emberek nagy átlagban hosszabb életűek, mint a kövérek. Sokkal nagyobb tehát a valószínűség, hogy egy sovány ember hosszú életű lesz, mintha jól táplált vagy kövér volna.

Villamossággal kormányozott repülőgép harca hadihajókkal.

Az angliai hadgyakorlatok rendkívüli érdekessége az, hogy a gyakorlatokon bevett egy hatalmas, bombázó repülőgép, amelyiken nem volt vezető. A repülőgépet rádió segítségével kormányozták. A repülőgép belsejében olyan

szerkezet volt, amelyik felfogta a rádió útján továbbított parancsokat és különleges szerkezetek segítségével a parancsokat a repülőgép teljesítette is. A bombázó repülőgép sorra támadta meg a páncélos hadihajókat, gyakorló töltényekkel lőtt és bombákat dobott le. A hadihajók éles töltésekkel tüzeltek a repülőgépre, a gépet azonban olyan ügyesen kormányozták egyik hadihajóról, hogy csak hosszas kísérletezés után tudták ártalmatlanná tenni. Sőt a gép már súlyosan meg volt sérülve és mégis megtámadta a vezérhajót. Itt aztán teli találatot kapott és a tengerbe zuhant.

Feltalálták a mű-vért.

Csodálatos felfedezés foglalkoztatja a világ orvosi-köreit. Két ukrán tudós több évi kísérletezés után olyan folyadékot talált fel, amely tökéletesen pótolja a vérértékesítőanyagoknál a természetes vért. Ismeretes, hogy nagy betegségeknel, súlyos sebesüléseknél, sok vérvesztés

esetén az orvosok első teendője, hogy a beteg ereibe idegen vért juttatnak. Ez az eljárás sokszor nagyon bonyodalmas, mert az emberek többféle vércsoportba tartoznak és csak megfelelő csoportba tartozó emberek vére keverhető. Az új felfedezés egyszerűvé és olcsóvá teszi a vértélesztés kérdését. A két ukrán tudós által feltalált folyadék üvegesövekbe forrasztva évekig eltartható és nagyszerűen beválik.

Nő az orvosnál.

— Doktor ur kérem, miért nem nézi meg a nyelvemet, hiszen már mióta mutatom?

— Nyugodtan becsukhatja a száját, nem is akartam látni a nyelvét csak azt akartam, hogy amíg a receptet megírom ne beszéljen.

Böles felelet.

— Mondja kérem, hol van ebben a községben a körjegyzőség?

— Itt kérem körjegyzőség nincs, mert a jegyző négyszögletű házban lakik.

FIGYELEM!

Ne mulassza el megtekinteni

GERGELY JÁNOS
szörme-szalonyját,

CLUJ,
St. Iuliu Maniu
No. 6.

ahol jutányos áron szerezheti be szörme szükségleteit. A jó és pontos munkáért a legmesszebbmenő jótalálást vállal.

Próbírdés

Minden tanácskerő levelhez mellékelendő 20 lej, — orvosi levelekhez 30 lej.

Többeknek. Mi is tisztában vagyunk azzal, hogy mindenütt nagyon kevés takarmány termett. Epen ezért tervbe vettük, hogy a takarmány pótlásának kérdésével részletesen foglalkozzunk. Örömmel tudatjuk, hogy ennek a kérdésnek részletes előadására kiváló munkatársunk *Bodor Kálmán* vállalkozott. Mint megállapíthatta lapunk előző számában már közöltünk is a kérdéses tárgykörből cikket. A Magyar Nép következő számaiban mindent megírunk, amire kérdést vártak tőlünk.

K. S. Curteni. Miután Oroszországgal a diplomáciai viszony helyreállott és így a kérdéses fiu

sorsáról könnyen tudomás szerzhető, forduljon, a család kéréssel a külügyminisztériumhoz és kérje, hogy a fiu tartózkodási helye diplomáciai uton állapíttassék meg és erről a család értesíttessék. A kérésben fel kell említeni, hogy a fiu legutóbb orosz községből adott magáról életjelt. A kérdéshez tanácsos volna a fiu fényképét csatolni.

A kérés benyújtható a vármegyei prefektúrához is, mely azt készséggel továbbítja.

L. B. A kappanozó készülék ügyében forduljon bármelyik gazdasági vagy gépkereskedelmi üzlethez. Sajnos árára nézve nem tudunk felvilágosítást adni. Amennyiben nem találna valamelyik közeli városban ilyen készüléket írjon a Mezőgazdák Szövetkezetének Aradra. Onnan biztosan meghozathatja a készüléket

K. J. né Arad 155, B. B. Satu-Nou 155, Id. K. M. Varsand 155, Sz. J. Turnu 150, Gy. M. B. Salonta 305, J. A. Biharia 150, B. J. Arpasel 155, N. K. Dijer 155, U. Gy. Tusnad 150, Id. K. J. Valea-Zalanului 150, B. J. Hida 150, S. G. Tampa 155, B. F. F. Toneiu 150 lej.

Apróhirdetés

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Alíástkeresők részére 20 szögig 40 lej. Előfizetőknek minden szög 3, vastagabb betűvel 6 lej. A apróhirdetési díj előre fizetendő.

Birtokosok figyelmébe! Akigazdasága részére kitünő szakképzett intézőt keres, írjon a következő címre: *Papp Sándor, Cluj Piata Mihai Viteazul No. 40.*

Keresek feleségemmel együtt bizalmi állást, Bármilyen gazdasági vagy városi állást elvállalok. Érdeklődők írjanak a következő címre: *György József, Locodeni, p. u. Martinus, jud. Odorhei.*

Eladó. 100 drb. anyajuh és 9 drb. magberbécs. *Gönczy Miklós, Torda, Str. Axente Sever 12.*

Fiatal iskolázott urinő elmenő szerény igények mellett, gyermek, vagy nagyobb uriházartásban házikisasszonynak, hely családtagnak tekintenek.

Megkereséseket „Szorgalmas” jellegre a kiadó továbbítja.

Szakszerői üzenet

Atább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

M. J. Călușeri. B. M. Călușeri. M. P. Tețiș. T. Gy. Ghelinta. G. S. S. Ilișua.

B. M. Tóth István tanár ur jelenleg nincs itthon, amint megérkezik, a levelet átadjuk elintézés végett.

P. A. Ilișua. Szives soraira válaszul a következőket írjuk. Az abessziniai viszonyokkal eleget foglalkoztunk így nem közölhetünk újabb ismertetést. A rabszolgaság sajnos, mint lapunkban közöltük ma is általános ebben az afrikai országban. Lapozza át utóbbi számainkat, mert azokban még a rabszolgák ára vonatkozólag is közlünk adatokat. A lepra és bélpoklosság, ugyanazon betegség, Abessziniában elég gyakori. A bélpoklosság betegséggel is foglalkoztunk lapunk egyik előző számában. Megnyugtattuk, hogy a Magyar Népnél szakszerűben és gondosabban egy újság sem ismerteti az időszerű kérdéseket. A tudomány és művelődés minden mozzanatáról azonnal beszámolunk. Ezek a beszámolóink teljesen

szakszerűek, mert tudós és képzett munkatársi gárdá áll lapunk mögött.

N. A tudósítást lehoztuk. Versei nem közölhetők, mert tárgyuknál fogva nem érdeklik olvasóinkat. Különben is sokat kell még tanulnia, hogy jó verseket írhasson.

Gy. J. Locodeni. Sajnos jelenleg semmi állást sem tudunk az Ön számára biztosítani. Lapunk mai számában apróhirdetést helyeztünk el az Ön érdekében.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: *K. A. Alba-Iulia 85,*

Az erdélyi szervezett magyar gazdatársadalom egyetlen köz- és mezőgazdasági szaklapja az

ERDÉLYI GAZDA

az Erdélyi Gazdasági Egylet hivatalos lapja. Szerkesztőség és kiadóhivatal: CLUJ, Strada A. Mureșan 10 szám.

A lapot az E. G. E. tagjai 60 lej évi tagdíj ellenében tagsági illetmény fejében kapják. Nem tagok részére is az évi előfizetési díj mindössze 80 lej. A lap megjelenik minden hó 1-én.

Lépjön be minden magyar gazda az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai sorába. Tagsági nyilatkozatot és mutatószámot az E. G. E. díjtalanul küld, úgyszintén gazdakörök alakításához szükséges részletes útmutatót is.

Nemzetközi mérkőzések.

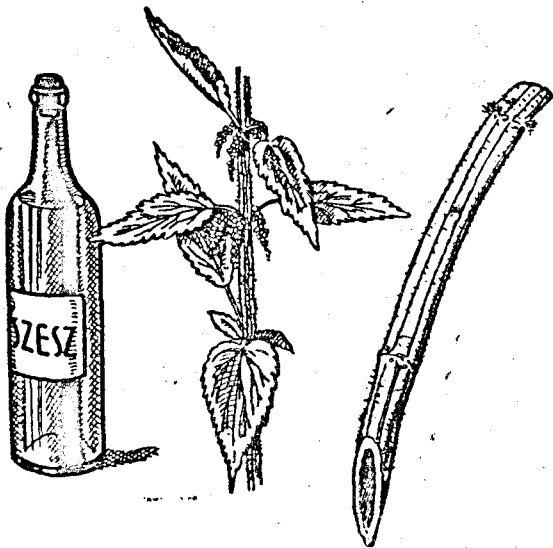
Szent István napjának ünnepi hetében nagyszabású mérkőzések folytak le Budapesten. 29 nemzet főiskolás hallgatói vettek részt a versenyeken, amelyek a testi erőt és ügyességét nagyon sok oldalról kipróbálták. Futás, úszás, evezés, labdarugás, súlydobás, vívás, egyenként és csoportosan, a tornászásnak sok fajtája szerepelt a verseny műsorán. A legjobb eredményeket a legtöbb nyერeménypontot a magyarok érték el.

Második helyen a németek szerepeltek, aztán egyre kevesbedő pontszámmal a többi nemzetek. A főiskolások versenyének kedvéért rengeteg külföldi érkezett Budapestre, akik később a Szent István emlékünnepeire is ott maradtak. Képünk azt a magyar csapatot ábrázolja, amely az úgynevezett vízipoló játékban minden versenytársát fölényesen legyőzte.

Tanuld meg!

**Kitűnő háziszser
hűléses fájdalmak ellen.**

A „Tanuld meg“ rovatunkban közölt háziszserkekről sok előfizetőnk nyilatkozott elismerőleg. Sokan voltak olyanok is, akik új szerek leírását küldötték be szerkesztőségünknek, hogy lapunkban leközöljük. Legutóbb egy előfizetőnk nagyon érdekes összeállítású szer leírását küldötte. Levelében megemlítette, hogy ezzel a házi orvossággal nagyon sokan meggyógyultak. A szer hűléses (rheumás) betegségeknél használható

nagy eredménnyel. Akár izület-, akár izom-fájdalmaknál be kell dörzsölni a beteg testrészt a szerrel és néhányszori használat után a fájdalmak elmúlnak. A szer a következő:

Egy liter űrtartalmu üvegbe csipős csalán szárat és levelet teszünk. Az üvegbe helyezett csalán-levelekre és szárazra 96 fokos, kereskedésben vásárolható, tiszta szeszt öntünk. Nehány napi állás után a folyadékot lehet használni. A kitűnő háziszserben a szeszen kívül a csalánban levő hangya-sav hatásának köszönhető a gyógyító hatás. Lehetséges azonban, hogy még más olyan anyagok is szerepelnek a jó hatás előidézésében, amiről nem tudunk. Most még néhány hétig a csalán fiatal hajtásai gyűjthetők. Használjuk fel ezt az időt arra, hogy a hűléses fájdalmak ellen alkalmazható szert elkészítsük.

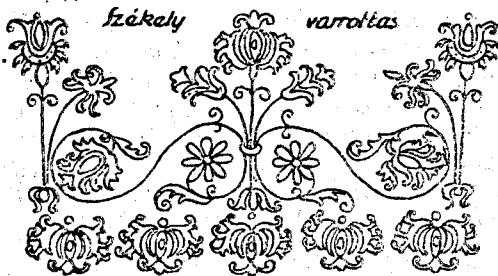
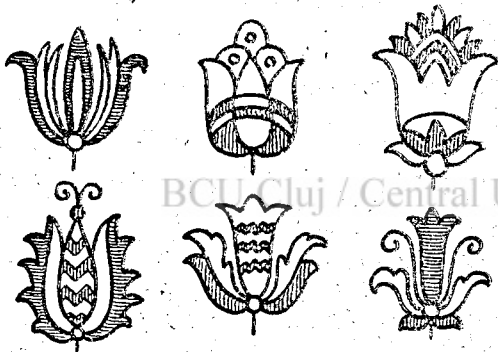
Betegségek mint bűnokok.

Egy amerikai orvos megállapítása szerint, aki évtizedekig gyógyította a börtönben lévő foglyokat, a legtöbb bűnös szem vagy fog betegségben szenved. Az orvos megállapításai szerint a gyenge szem és a beteg fogazat nagy mértékben hozzá járulnak ahhoz, hogy valaki bünt kövessen el. Amerika legnagyobb fogházában a bűnösöknek csaknem fele szemhajó volt. Az orvos szerint a szemfájással járó izgatottság és fejfájás nagy mértékben elősegíti a bűnözést. A fogfájás is könnyen bűnbe viheti az embert. Az amerikai orvos még azt az érdekes megállapítást tette, hogy a csunyaság is sokszor előmozdítja azt, hogy valaki bünt kövessen el.

Ókultaré a szememen,
Magyar betű kell ma nekem.
Ha magyar szó, Ide vele,
A MAGYAR NÉP tele vele!

A magyar díszítés alapformái

Különböző tulipán változatok

A magyar díszítés alapformái.

Szinte megszámlálhatatlan a sora azoknak a változatoknak, amivel mindig más és más alakban formálhatjuk, gazdagíthatjuk a tulipánt. Egy pár igen szép példát mutatunk be mai számunkban egy szép varrottással együtt, amelyiken nagyon gazdag tulipán formákat láthatunk.

**A „Magyar Nép”-et terjeszteni
magyar kötelesség!**

Ablaküveg helyett — olajos papír.

Lapunk egyik előző számában közöltük, hogy Távolkeleten papírt használnak ablaküveg helyett. Azt is kifejtettük, hogy a papírból készült ablak-szem egészségesebb mint az üvegből készült, mert átengedi a nap ibolyántúli sugarait. Ezzel kapcsolatban a tudósok azt az érdekes felfedezést tették, hogy nemcsak a finom selyem-papíros, hanem a vastagabb fajtájú újságpapír is átengedi az ibolyántúli fényt, ha előzőleg beolajozzák. Ezért azt ajánlják, hogy olyan helyeken, ahol nem tudják megfizetni az ibolyántúli fényt átengedő üveget, drágasága miatt, alkalmazzanak üveg helyett olajjal átítatott papírt. Az érdekes kísérletek során az is kiderült, hogy a kőolaj és termékei nem olyan jók, mint a növényi, vagy állati eredetű olajok az ibolyántúli fény átengedése nézőpontjából. Ezért az ilyen célt szolgáló papírt, szerves eredetű növényi vagy állati olajjal kell átítatni.

— Te, különös, ha én este kávé iszom, nem tudok aludni.

— Nálam éppen fordítva vagy. Ha alszom, sajnos nem tudok kávé inni.